

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **S. D.**

oskarżonego o czyn z art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw.
z art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 27 listopada 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 29 kwietnia 2024 r., sygn. IX Ka
1152/23 zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza w
Warszawie

z 4 kwietnia 2023 r., sygn. III K 225/18

1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6
k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok, a także poprzedzający go wyrok Sądu
I instancji, i postępowanie w sprawie umarza,

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

Anna Dziergawka Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski

UZASADNIENIE

S. D. został oskarżony o to, że:

w okresie od dnia 8 grudnia 2017 r. do dnia 4 kwietnia 2018 r. w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, na prowadzonym przez siebie blogu - [www.\[...\].com](http://www.[...].com) oraz na profilu portalu społecznościowego Facebook - [https://www.facebook.com/\[...\]com/](https://www.facebook.com/[...]com/), za pomocą środków masowego komunikowania, pomawiał pokrzywdzoną A. Sp. z o.o. o działania o charakterze bezprawnym, tj. m.in. mobbing, upokarzanie, wyśmiewanie, czy groźby w stosunku do jej pracowników oraz działania o charakterze nieetycznym czy sugerującym wpływy państw trzecich (Federacji Rosyjskiej oraz Finlandii) na działalność pokrzywdzonej, to jest o takie postępowanie i właściwości, które mogą poniżyć pokrzywdzoną w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla prowadzonej przez pokrzywdzoną działalności gospodarczej, tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z 4 kwietnia 2023 r., sygn. III K 225/18, Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie w ramach zarzucanego oskarżonemu czynu ustalił, że oskarżony S. D. w okresie od dnia 8 grudnia 2017 r. do dnia 4 kwietnia 2018 r. w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, na prowadzonym przez siebie blogu - [www.\[...\].com](http://www.[...].com) oraz na profilu portalu społecznościowego Facebook [https://www.facebook.com/\[...\]com/](https://www.facebook.com/[...]com/), za pomocą środków masowego komunikowania, pomawiał A. Sp. z o.o. o działania o charakterze bezprawnym, tj. m.in. mobbing, upokarzanie, wyśmiewanie, czy groźby w stosunku do jej pracowników oraz działania o charakterze nieetycznym czy sugerującym wpływy państw trzecich (Federacji Rosyjskiej oraz Finlandii) na działalność A. Sp. z o.o., to jest o takie postępowanie i właściwości, które mogły poniżyć A. Sp. z o.o. w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla prowadzonej przez A. Sp. z o.o. działalności gospodarczej i tym samym przyjął, że czyn ten wyczerpuje znamiona występków z art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i na podstawie art. 66 § 1 i § 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne o ten czyn warunkowo umorzył na okres 1 roku próby.

Na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 67 § 3 k.k. następnie zobowiązał oskarżonego S. D. do pisemnego przeproszenia A. Sp. z o.o. za powyżej opisane zachowanie w formie pisemnej w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia wyroku oraz orzekł o kosztach sądowych.

Na skutek następnie osobistej apelacji oskarżonego Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrokiem z 29 kwietnia 2024 r., sygn. IX Ka 1152/23, zmienił zaskarżony wyrok w części dot. zasądzenia od Skarbu Państwa wysokości wynagrodzenia za obronę oskarżonego, w pozostałym zakresie natomiast zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł obrońca S. D., który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa, tj. art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie w sytuacji, gdy na dzień wydania orzeczenia przez Sąd Okręgowy w

Warszawie nastąpiło przedawnienie karalności, co stanowi bezwzględną przesłankę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Stawiając powyższy zarzut obrońca S.D. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie i umorzenie postępowania ze względu na przedawnienie karalności.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie – zgodnie z wnioskiem obrońcy - na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Niewątpliwie dla przestępstw prywatnoskargowych, jeżeli postępowanie zostało wszczęte w ciągu roku, od kiedy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy, nie później niż w ciągu trzech lat od daty czynu, termin przedawnienia karalności wynosi sześć lat (art. 101 § 2 k.k. w zw. z art. 102 k.k.). W niniejszej sprawie za moment wszczęcia postępowania, wydłużający o 5 lat termin przedawnienia karalności (art. 102 k.k.) należy potraktować moment wniesienia prywatnego aktu oskarżenia, który datowany jest na 5 kwietnia 2018 r., a który wpłynął do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie – 11 kwietnia 2018 r. (k. 3 tom I akt sądu I instancji).

Kluczowym z punktu widzenia obliczenia terminu przedawnienia karalności czynu S. D. jest wskazanie punktu w czasie, będącego początkiem biegu tego terminu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że w przypadku czynów o charakterze ciągłym, za czas popełnienia takich przestępstw traktować należy ostatni moment działania sprawcy, w tym czas dokonania ostatniego z czynów składających się na realizację przestępstwa ciągłego. Obliczając więc początek biegu terminu przedawnienia w niniejszej sprawie należy wskazać, że jego bieg rozpoczął się z dniem 4 kwietnia 2018 r. a upłynął on 4 kwietnia 2024 r. Nie ulega więc wątpliwości, że Sąd Okręgowy w Warszawie wydając wyrok 29 kwietnia 2024 r. w którym w zasadniczej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie dopuścił się bezwzględnej przesłanki odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. i tym samym uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku sądu I instancji a następnie umorzenie postępowania w niniejszej sprawie z uwagi na przedawnienie karalności – jest uzasadnione.

Już tylko tak dla porządku zauważyć należy – na co również wskazuje skarżący w kasacji - że przez część trwającego postępowania sądowego obowiązywał art. 15 zzz¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.), z którego to przepisu wynikało, że

w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, a nadto, że okresy te liczy się od dnia 14 marca 2020 r.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 12 grudnia 2023 r., sygn. akt P 12/12, orzekł, że art. 15 zzz¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1327 ze zm.) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej (Dz.U. z 21 grudnia 2023 r. poz. 2740).

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego usunął więc z systemu prawnego skutek, jaki wywierał art. 15 zzz¹ ust. 1 ustawy COVID-19, co oznacza, że norma prawna zawarta w tym przepisie - jako niezgodna z Konstytucją - nie oddziaływała, co w sprawach zakończonych, w których zastosowano badany przepis, otworzono zainteresowanym podmiotom drogę do wznowienia postępowania, a w sprawach będących w toku spowodowało konieczność jego pominięcia przy orzekaniu i stosowaniu przepisów ogólnych w zakresie biegu przedawnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2024 r., III KK 382/23).

Rozstrzygnięcie z punktu 2 dot. kosztów postępowania w sprawie, uzasadnia treść art. 632 a § 1 k.p.k. Gdyby kierować się ogólnymi regułami ponoszenia kosztów postępowania, zgodnie z art. 632 pkt 1 k.p.k., należałoby nimi obciążyć oskarżyciela prywatnego. W świetle jednakże stanowisk wynikających z uchwały Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2000 r., I KZP 14/00 (OSNKW 2000, z. 7-8, poz. 59) i wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 maja 2005 r., SK 44/04 (OTK-A 2005, nr 5, poz. 52) należało uznać, że zachodzi w tej sprawie „wyjątkowy wypadek” w rozumieniu art. 632 a § 1 k.p.k. Okoliczność leżąca u podstaw uchylecia obu wyroków wydanych w sprawie i umorzenia postępowania nie została w żaden sposób spowodowana przez oskarżyciela prywatnego. Sąd Najwyższy nie znalazł też podstaw do obciążenia kosztami procesu, chociażby w części, oskarżonego a co za tym idzie w realiach tej sprawy kosztami procesu należało obciążyć Skarb Państwa na podstawie art. 632 a § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

[J.J.]

[a.ł]

Anna Dziergawka Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski